

Életünk

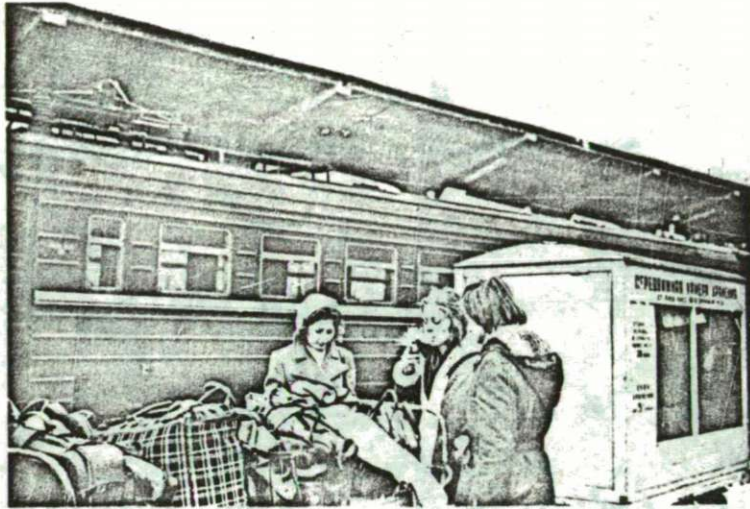
AZ ODESSZAI NAPOKRÓL

/nem a teljesség igényével/

- Amikor hazaérkeztünk, mindenki ugyanazzal a kérdéssel állított meg bennünket. Most én is ezzel a "nem mindennapos" kérdéssel fordulok hozzád. Milyen volt?
- Egy szóban nehéz kifejezni.
- De szó sem volt arról, hogy egy szóban kell kifejezned.
- Talán nem is helyes így a kérdés. Én úgy kérdezném: miért volt jó?
- Kösz. Miért volt jó?
- Rengeteg élményben volt részünk. Érdekes emberekkel ismerkedtünk meg. Sokat fejlődött a beszédképességünk, na és a bátorságunk oroszul szövegelni.
- Most szabatosabban határozzuk meg, miről is beszélgetünk!
- Január végén ötven elsőéves /nem gólya/ orosz szakos hallgató - telve bizakodással és reményekkel - vonatra ült és elindult Odesszába. Az utazás célja: hathetes aktív nyelvtanfolyam. Vendéglátónk a Mecsnyikov egyetem volt.
- Az utazás mindig érdekes. Különösen, ha ötven hason-
szórú ember - ráadásul egyetemista - igyekszik egy meghatározott hely felé. Mi volt az ut érdekessége?
- A csoport gyors ütemű összekovácsolódásához nagyban hozzájárultak az elindulás bonyodalmai. A jobb fülkéért megindult a harc. A becsületes harcot megnehezi-

tették azok a szülők, akik kislányuk elhelyezését magukra vállalták, s elűzték még a környékükről is

azokat a nagyhaju, gyanus alakokat, akik amugy is fél-szegen megpróbáltak legalább állóhelyet szerezni. Sajnos, ezek az alakok mi voltunk, fiuk, így nyugodtan kijelenthetem, hogy a legnagyobb áldozatokat mi hoztuk még Pesten a közért.

Az utazást egyébként az oldott hangulat jellemezte, amihez az alapot Komlóssi Laci és Lénárt Eszter gyönyörű székelv népdalokkal adták meg.

- Te, István. Amikor megérkeztünk Odesszába, nem volt diszlövés, sem virágeső. Neked nem hiányzott?

- "Mind ennek ellenére" nagyszerű volt a fogadtatás. Végre megszabadultunk mázsás csomagjainktól, a vonat veritékcsöppjeit letörölte a hideg /akkor még hó volt/, s amikor a koleszben végigdőltünk az ágyon, nem kezdett el zakatolni alattunk a szoba.

- Helyben vagyunk. Rögtön vágjunk a közepébe. Szerinted mennyire volt hasznos a kinti munka?

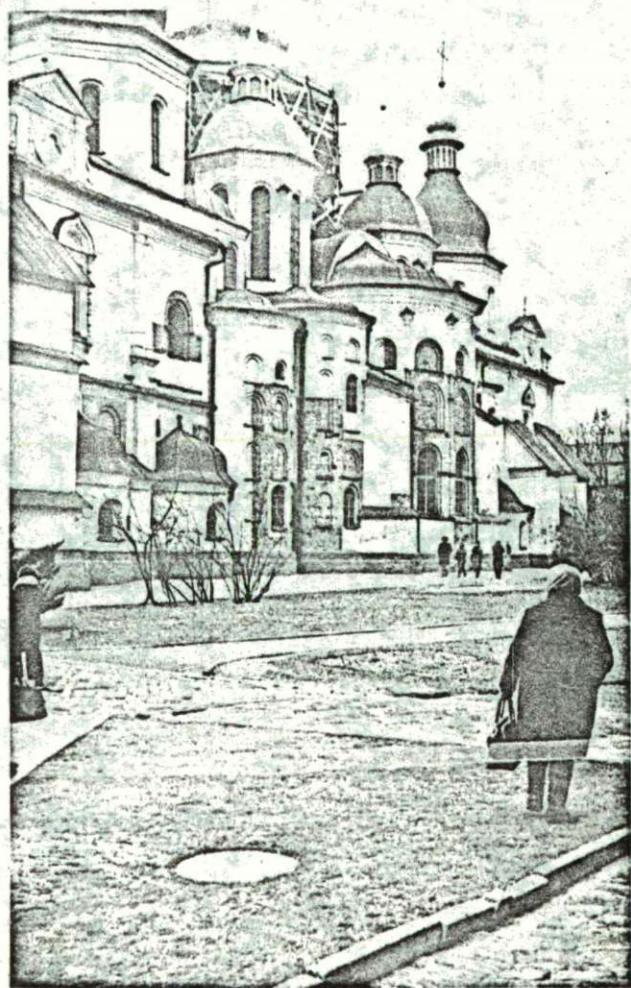
- Nézd, ha ezen töprengék, mindig lelkiismeretfurda-

lást érzek. Sokkal jobban ki lehetett volna használni a felkinált, helyesebben feltálatalt lehetőségeket. Mert lehetőségeink tényleg bőven voltak. Mind a tanulásra, mind a lógásra. Bár véleményem szerint senkinek sem okozott nagy lemaradást, ha egy-egy óra helyett orosz barátaitól vett "beszédgyakorlatot".

- Nekem volt egy Edvárd nevezetű barátom. Félelmetesen jól tudott gitározni, csak egy baja volt: legszívesebben éjjél körül szerette elkezdeni a játékot, s négyig, ötig el sem fáradt. Saját bevallása szerint nem szeretett aludni.

Én viszont igen /bár ezt nem merem neki elmondani/. Így azután annyiban módosult a napirendem, hogy hattól tizig aludtam, tiztől tanulás éjjél, akkor jött a barátom, s magyaros kitartással hallgattam a dalait hajnalig. Szerencsére az órák fél tizenegykor kezdődtek. Milyenek tartott az órák színvonalát? - Nagy átlagban jónak. Természetesen voltak unalmas foglalkozások is, de ez nem

csak a nyelvtanfolyamon fordul elő. Megvallom őszintén, szerintem a beszédgyakorlat órák voltak a legszínvona-

lasabbak, ott lehetett a legtöbbet "felszedni" és a legérdekesebb témákkal foglalkozni. Én például /csak el ne kiabáljam/ sokkal biztosabban használok a nyelvtani fordulatokat, az újonnan tanult kifejezéseket.

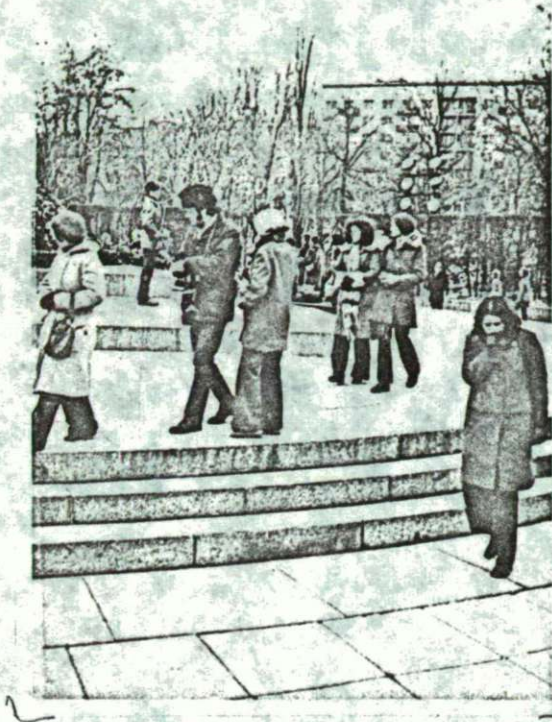
- Engem nagyon meglepett, hogy milyen gyorsan kialakultak a barátságok az orosz egyetemistákkal. Befogadtak bennünket, segítettek nekünk, és - ez se elvetendő - gondoskodtak esténként arról, hogy ne unatkozzunk.

- Tényleg megható volt az az érdeklődés, amit a magyar egyetemisták élete iránt tanusítottak. Kíváncsiak voltak a véleményünkre, mind politikai, mind más téren. Nagyon jó érzés volt például, amikor egy tévét hoztak nekünk. Azt hiszem, itthon kevesen tudják, hogy az orosz kollégiumokban lehet televíziót kölcsönözni /a miénkben legalábbis lehetett/. Ugy vélem, az egyetemisták a világon mindenütt egyformák: ha van pénzük, gavallérok, ha elfogy - hát nincs. Jellemző egyébként a jó viszonyra, hogy sokszor villanyoltás után is /fél egy/ együtt maradtunk, mi magyar dalokat énekeltünk, cserében barátaink orosz népdalokat.

- Színház, mozi, opera, katakomba, az iljicsovszki kikötő - soroljam még? Azért nem csak tanultunk. Ott volt a tenger, amelyben fürödni ugyan nem sikerült, de a látvány varázsa feledtette velünk ezt a kis szépséghibát. És Jalta ...

- Felejthetetlen ut volt. A Litva nevű hajón utaztunk. /Megérdemli a névszerinti említést az öreg hajó, olyan kényelmes, szép és barátságos volt. Este táncoltunk egy nagyot, reggel pedig Jalta fogadott bennünket hófödte csucsáival, örökzöld fáival, bokraival, kicsiny műemlékházaival - szóval visszaadhatatlan hangulattal. Meg sem reggeliztünk, hanem azonnal a felderítéshez fogtunk. A közös városnézés után csoportokba verődve bémészkodtunk. Nagy csalódásunkra csak töredékeket

láthattunk a Csehov-házból, de minden olyan gyönyörű volt körülöttünk, hogy hamar feledni tudtuk bánatunkat. Amikor visszaindultunk, hatalmas sirálycsapat szegődött hajónk nyomába. Mintha nem akartak volna még elbucsuzni tőlünk. Hát ne legyen az ember romantikus?

- Nyugodtan. Bár, ha arra gondolok, hogy pár kilót leadtam a kinti kaják miatt,

aligha romantikázom. Nem tudom miért, én nem tudtam megszokni az orosz speciális ételeket. Viszont nagyon ízlett a szárított /vagy füstölt/ hal, az utcán árult saslik /nyáron sült birkahus/, az orosz emberek közkedvelt bulocskája /sütemény-szerűség hus-sal, májjal vagy lekvárral töltve/, a szók /gyümölcslé orosz módra/ valamint a szamohon /speciális, 80-85% vodka/. Amikor az utóbbit először megkóstoltam /szégyen ide, szégyen oda/, azt hittem, tömény ecet-savat adtak tévedésből. Később megszoktam.

- Hadd beszéljek egy kicsit a nevezetességekről. Azt hiszem, a Patyomkin lépcső mindenki előtt közismert. Én száztizenkilenc lépcsőfokot számoltam össze, persze ez hivatalosan nem megerősített, tehát ne add tovább. Az Odesszai Operát ugyanaz az építész tervezte, aki a mi színházunkat Szegeden. Valami hasonlóság van is a két épület között. /Kivülről/. A Gagarin kutató-

hajó akkora, hogy amikor beállt az odesszai kikötőbe, nem fért mellé más hajó. Puskin szobra a tengerparton áll, kimondottan szép, igényes alkotás. A Gyeribászovszkaja utcán mindig annyi ember van, mint ha valamit ingyen osztogatnának. A Keleti és Nyugati Művészetek Muzeuma sajnos restauráció miatt nem volt megtekinthető, a Tengerészeti muzeum azonban elkápráztatott mindenkit. Odessza hírességei közé tartozik a legendás 9-es troli, amelyen minden nap utaztunk az egyetemig és vissza. Nos, ezek a buszok olyan tömegvonzó hatással rendelkeznek, hogy a normális létszámhoz viszonyítva háromszor, négyszer annyi ember utazik rajtuk, mint általában.

A megálló járművet az emberek megrohanták, az ajtón át gyűrték, taposták egymást. A leszállók elhaló jaja elveszett a helyfoglalók kiabálásában, a troli belsőjében heringként szorongtak a meggyötört, ennek ellenére szinte mindig vidám emberek. Nekem csak a kabátom gombjait segítették át az enyészet birodalmába, de hallottam olyanról is, aki nem uszta meg ilyen olcsón az odesszai forgalmat.

- A lányokról még nem is beszéltünk. Irodalmi művek egész sora teszi ismertté, izgatóvá, vonzóvá az orosz nőket. Hát erről mit tudunk mesélni?

- A mai orosz nőideál különbözik a régitől. Régen az orosz nők nagyok, terebélyesek voltak, már akik tetszeni akartak a férfiaknak. Munkavégzés szempontjából is az ő javukra billent a mérleg, s férjüknél is nagyobbak voltak ezek az ugynevezett "ruszskaja babák". Ma körülbelül megegyezik az orosz férfiak izlése a miénkkel. A nők jól öltöznek /gondolok itt a fiatalokra/, ha nem is olyan bizarrul, mint némelyik magyar lány. Szégyenlősebbnek tűnnek az idegen számára, ám ha közelebbről megismeri őket, rájön, hogy nem is olyan félénkek. Sok orosz kislány haragudott a mi lányainkra, mert elhódították tőlük az orosz srácokat.

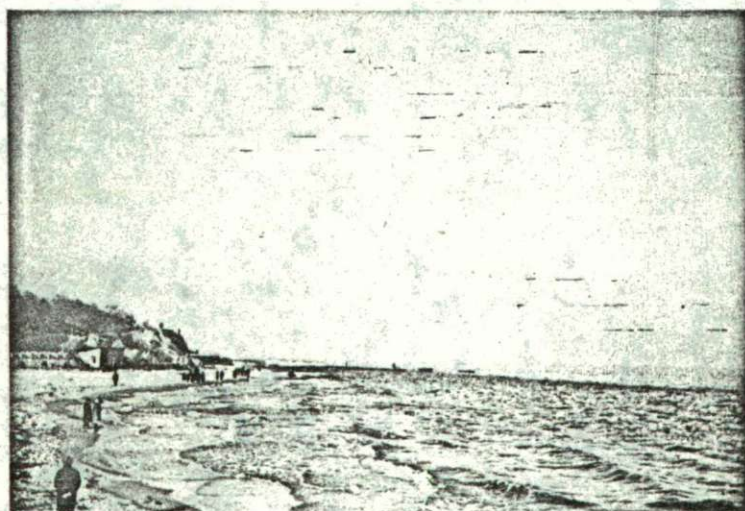
/A magyar lányok kivétel nélkül nagy népszerűségnek örvendtek./ Mi sem tétlenkedtünk, - bár öten nem válthattuk meg a világot. /Pedig mindent megtettünk ennek érdekében./

- Ugy tudom, néhányan kihasználták a terep adta lehetőséget, s elmélyültek az ószláv tudományokban.

- Hát az elmélyülés kicsit tulzás, de tény, hogy Ormos Pisti, Komlóssi Laci, Nagy Judit és jómagam sok érdekes nyelvelméket tanulmányoztunk, hoztunk is magunkkal kópiákat, amit bizonyára jól fogunk hasznosítani.

- Nekem itthon jutott eszembe, hogy el sem bocsuztam a tengertől. De a bocsuzás szót még mindig nagyon idegennek érzem.

- Mert valóban idegen. Én akkor döbbsentem rá, hogy vége mindennek, amikor a kijevi pályaudvaron Galina Viktorovna, a mindnyájunk által tisztelt és szeretett Galina Viktorovna, odesszai életünk motorja könnyes szemmel integetett utánunk. Sokan megfogadtuk, hogy a legkisebb lehetőség esetén is visszatérünk. Vrémya prole-

tyelo. Az a hat hét olyan kevés volt. Arra, hogy megismerjem az ottani emberek életét, megértsem a hétköznapijaik mindennapos gondjait, egy év is kevés lenne.

Kit barátság, kit szerelem - ugye nem vagyok indiszk-
rét - köt oda. Noteszomban ezer cím, név van, akiket
nem akarok, akiket, úgy érzem, nem szabad elfelejte-
ni. Ha másért nem, értük kell visszatérni.

Bugyi István   Lipák Tibor

